

СЛОВО В ХУДОЖНІХ ТВОРАХ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

УДК 811. 161.2

Мацько Любов

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНА МАКРОСТРУКТУРА РОМАНУ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА «ТВОЯ ЗОРЯ»

Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як речно ми всі плекатимемо її.

Дух мусить мати свій суверенітет.

Олесь Гончар

У статті розглянуто лінгвостилістичну макроструктуру тексту роману Олесь Гончара «Твоя зоря» у координатах української національно-державницької ідеології, високого інтелекту і художньої майстерності мовотворчої особистості захисника Вітчизни, письменника, державного діяча, громадянина України – Олесь Терентійовича Гончара.

Ключові слова: українська мова, естетика слова, образ, лінгвостилістика, експресія, асоціативно-образний зв'язок.

The article deals with the linguistic-stylistic macrostructure of the text of Oles Honchar's novel «Your Star» in the coordinates of Ukrainian national-state ideology, high intelligence and artistic skill of the creative personality of the defender of the Fatherland, writer, statesman, citizen of Ukraine of Oles' Honchar.

Key words: The Ukrainian, aesthetics, of words, image, linguistic style, language, expression, associative-shaped communication.

Ідея високості духу є домінантною для всієї творчості Олесь Терентійовича Гончара, вона є й панівною у його ідіолекті як у масиві творів, що становлять «сукупність мовно-виражальних

засобів, які виконують естетичну функцію і вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших» [Гончар 2000: 98].

Ідіолект художньої мови Олесь Гончара сформувався його індивідуальним художнім стилем (індивідуальною творчою манерою) використанням одиниць народнорозмовної, народнописенної і української літературної мови та органічним витворенням на цьому тлі індивідуальних виражальних засобів (лексичних і фраземних новотворів, нетрадиційних номенів і демінутивних форм, елементів інших субмов загальнонародної мови) та оригінальних способів уведення їх у текстову тканину творів.

У результаті кожний художній текст письменника – це завжди нова якість, синергія рівня розвитку національної літературної мови, її лінійних і нелінійних різновеликих підсистем та мовноестетична потужність художника слова. Це його творчість етномовної і лінгвокультурної особистості, породження його ментальної свідомості, бо текст несе в собі пізнавальні (когнітивні) структури авторського світобачення, світосприймання, мовомислення і мововиявлення настільки оригінальними, наскільки сам автор є неординарною особистістю.

Простежимо це в процесі лінгвостилістичного аналізу одного з найкращих романів Олесь Гончара «Твоя зоря» [Гончар 1980: 327], образна назва і епіграф («Твоя зоря – твоя судьба». З народних уст) якого є традиційними українськими поетичними символами, а в тексті роману – мегаобразами, що наскрізь пронизують твір, провіщають читачеві розповідь про людські долі і тривожні проблеми українського життя у ХХ столітті, що зробили у фронтові роки з України «степову Помпею». Це макроознаки тексту філософського роману, які співвідносяться з усією семіосферою українського роману, втіленою в оригінальну стильову структуру. Весь твір можна назвати симфонією життя, що перемагає смерть, настільки поліфонічно звучать у його макроструктурі теми й підтеми краси природи та людини, незнищенності українського роду, нескореності духу, психологічного опору кривдникам, високості думок, благородності поривань, людської щирості, дитячої безпосередності, тривоги перед майбутнім.

Основною художньою метафорою конструювання тексту, яка в'яже ці дискретні теми й образи в єдине ціле естетичномовне полотно, є концепт *дорога* і його перифрази. Про дорогу Оксана Пахльовська сказала, що «дорога – це символ. Країна, яка має погані дороги, не знає, куди йде» [Пахльовська 2008: 4]. Дороги в романі «Твоя зоря» різні в сприйнятті персонажів, бо в конкретному контексті актуалізується інша сема лексеми і її сполучуваність: *Софійка турбуєтьсяпроте, «зкимжиттєвадорогапоєднає»*; оповідач каже, що *тернівціанські шляхи зима позамітала*, навесні відкриється тут *кожна польова доріжка*, відродиться *кожна стежина*. Найчастіше *дорога* звучить в устах Заболотного. Він любить *дорогу, tractus* (лат. смуга, тракт). І вона в нього набуває багато значенневих відтінків, лексико-семантичних прикрас. Він каже: *Дороги тим нас заваблюють, що несуть у собі якісь загадки, щораз обіцяють якісь несподіванки. В її незвіданості й нерозгаданості є щось спільне з людською судьбою; Дорога дає відчуття свободи; ти в обіймах далечі, тут тобі тільки вітер брат!* Щодалі ширше розгортається поетика *дороги*, розширюється її лексико-семантичне поле: *Щоб дорогу відчувати, треба стати людиною трас, вловити музику гудучих цих швидкостей, музику лету!; ...у дорозі, в цих швидкостях – ти тут вільний від умовностей, суєтностей і марнот, ти рівний усім, хто летить, долає простір, ти тут брат людству!*

Розкривається психологічне сприйняття дороги: *Заболотний звіряється: ...мене дорога щоразу хвилює. Чи буде то маленька стежина, що побігла у поля, чи сучасна гудронова траса...; Хіба ось така стрічка, що зникає перед тобою десь у безвістях, може своїм виглядом не викликати в нас певні емоції?; Пригадуєш, як, бувало, котрийсь перехожий питався в нас, пастушат, у степену: Куди ця дорога веде? Чуєш – веде?..; Почалося від стежини на левадах Тернівщини..., а тепер ось намотуємо милі на цьому хайвеї.*

На метафорі *дороги* формується гіпертекст [Сюта 2007: 218] роману, тематичні частини (новели) якого в'яжуться і під'єднуються на певних відтинках *дороги* (хайвею) або на «розхресті доріг», формуючи таким чином просторову і часову

мозаїчність цілісного тексту. Утворюється герменевтичне коло [Селиванова 2004: 318], на окремих ділянках якого у Заболотного і його друга знову спливають спогади дитинства в ріднім краї а, інтертекстууючись, вони стають органічними для розуміння смислів окремих частин і всього герменевтичного кола – тексту роману. Тут талановито синтезовано епічні, ліричні, іронічні, публіцистичні, мистецькі елементи в пластичні переливи художньої мови.

З погляду лінгвостилістики цікавими в тексті роману «Твоя зоря» є типи мови. Образи роману постають як із авторської мови («Забіліли сніги»), так і з передорученої мови другові дитинства Кирила Заболотного («Подорож до Мадонни») та персонажів – основного героя роману Заболотного й інших дійових осіб («Художник ранкової зорі»), а також комбінованих сегментів.

Мовний жанр спогаду характеризується такою комунікативною специфікою, що за інтенцією автора може мати вільну прив'язку до тем, ідей, образів, ситуацій, тобто може вводитися у різні частини стилістичної макроструктури тексту – його герменевтичного кола. Використовуючи мовний жанр спогаду, Олесь Гончар створює в усіх частинах роману постійну присутність українського народнокультурного контексту, хоч дії відбуваються далеко за межами України – в Америці, Японії. Так українські соціальні, моральні, етичні проблеми осмислюються на рівні планетарних.

Швидкісний американський *хайвей* (анг. High – висока, way – дорога) контрастує з життєвими *дорогами* – згадує герой усе життя від дитинства до останнього польоту військового льотчика і дипломата Кирила Заболотного, його життєві *шляхи, стежки й дороги* в степу і в небі: *то через теплі спомини його власні, то через спостереження й думки його товариша з дитячих літ, якого наукова екологічна діяльність ненадовго закинула в Америку.*

Геніально-майстерним є опис найсучасніших найдосконаліших доріг з такими назвами: *естакада, траса, гудрон, бетон, тракт*, проте він не зігрітий душевним теплом автора, не позбавлений напруги й відчуженості: *Стугонить дорога. Справді мовби нічого вже для нас не існує, тільки ця*

швидкісна траса, її нескінченність, її гудучий, зникаючий у темряві бетон; Гуде й гуде під нами серед досвітніх просторів, розиматовує тумани, розтинає навпіл зоряні тауни і сіті, влітає в стугонливі тунелі й стрілою вилітає з них ... При виїзді з міста перед нами виникла ціла сув'язь доріг, вони тут сплелися гігантським вузлом, – суцільний який ієрогліф із заліза й бетону!... Естакади, віадуки, химерна геометрія дорожніх споруд; Дуги доріг вигинаються увсебіч, діляться і єднуються, поскручувавшись, мов рептилії, проходячи одна крізь одну і знову пружинно випростовуються, шукаючи простору, невідь – звідки виникаючи, невідь – куди ведучи...; Дорога має свій голос. ...Ні вдень, ні вночі не знаючи спокою, дорога все жене й жене себе кудись.

Інша тональність повертається до тексту, коли Заболотний згадує рідні дороги: *...дорога – це таки життя – згодом кидає Заболотний задумливо... – Згодьтеся, є в ній якась магія; Згадай, який настрої обіймав нас, хлопчаків, коли одразу за селом перед нами відкривався степовий шлях... Ми вже й тоді відчували, що дорога має в собі якусь таїну і велич.*

Українці здавна опоетизовували навколишній світ, природні явища, стихії і відображали це в мові, бо, як писав О. О. Потебня, «Мова є головне і первісне знаряддя міфічного мислення» [Пахльовська 2008: 4]. Якийсь легкий і теплий магічно-міфічний окрас лежить на мові всього роману «Твоя зоря». Романтика дороги є наскрізним образом тексту.

Заболотний згадує дитячу загадку про дорогу «Лежить Гася, простяглася, як устане – неба дістане». Вона виконує в тексті роль скріпи між мовою про дороги дитинства і мовою про сучасні дороги у вигляді хайвею: – *І тут нічогенька собі Гася, – всміхається у далеч траси Заболотний – Кінця – краю їй немає... Вона єднає, вона й розлучає. Про щось запитує, на щось відповідає. І що цікаво: для всіх існує вона – як небо і як повітря... Будь ласка: мчаться тут містери добрі й недобрі, білі, чорні, старі, молоді. Правдиві, брехливі. Сучасні донкіхоти й, може, сучасні собакевичі. Поруч у потоці летить витончена душа й рило свиняче, зірка екрана й гангстер, геній і вбоге ніщо... Для всіх вона, друзі, ця траса летюча, для всіх.*

Стає зрозуміло, чому саме вся образна система роману «Твоя зоря» спирається на метафоричний концепт *дороги* в різних ментальних і часопросторових вимірах: українському, американському, японському; дитячому («дитячий палеоліт»), юнацькому, дорослому, зрілому; фронтовому, цивільному; соціально-політичному і народному; хліборобському, мистецькому, дипломатичному, напр.: *Дороги еднають усі народи в одну планетарну сім'ю, їх проблеми сходяться, перехрещуються. Дорога виводить з твого чарівливого світу в інший. Гіркий і тривожний.* Всі персонажі роману перебувають на своїх *стежках, шляхах, дорогах* у прямому чи переносному значенні: саме дороги, ось такі траси дедалі більше стають способом існування сучасної людини.

Головні герої – Заболотний, його друг з дитячих літ відомий вчений еколог і підліток Ліда – на континентальному хайвеї перебувають у дорозі до *Мадонни*. Цей концепт християнської духовності – мати з дітям – у тексті роману «Твоя зоря» має кілька текстових виявів як символ материнства: *Дитячий спомин Заболотного про ікону Божої матері з малим Ісусом у тернівцанській церкві. Реальний прообраз Мадонни – це Романа-степового донька Надька Винниківна, що повернулася до батька з малям, вона рососою й зорею вмивається, світиться лицем до сонця, свіжа після чарівницького вмивання. У спогадах про колядки вона асоціюється з пречистою Матір'ю. Надьку з малям на руках змалює мандрівний невловидуша, тайнознавець, «художник ранкової зорі», – невтомимий шукач вічних барв, що творить у тернівцанському степу свою «сягнисту ходу» – дорогу, шукає з зілля нелинючих диво-фарб, пор.: *І став портрет Надьчин його «Мадонною під яблунею». За свідченням дзвонаря Климка, Художник (автор подає його з великої літери) малював «у час ворожбитський – вранці-рано, коли небо після ночі в змиг ока оживе, розквітне й перші відблиски зорі червоно ляжуть на садок і на щоки тій, що він її малював з малям на руках. ...торк, торк у той бік, де зоря, і одразу ж цвіт із неї на полотно..., пензликом черпне зорі – і на полотно, на щічки дитяткові і його молодій матері.* Ця частина тексту справляє сильне враження майстерним використанням лексико-граматичних засобів інтимізації: ...*

не Надька, просто сяйво якесь, яскравінь кольорів, їхня гра й переблиски, де ранкова зоря і роса, і усмішка людини – все поєдналось у красу неземну... Юна мати з-під яблуневого вінка дивиться на своє дитя з такою безмірною ласкою та любов'ю і ледь всміхається кутиками вуст. По дорозі до знаменитого американського музею, де виставлена слов'янська Мадонна, друг Заболотного розказав, як він квітучої весни солдатом рятував музейне полотно з Мадонною у розбомбленому місті в закинутій штольні замінованій каменоломні і яке враження на солдат справила картина: *Ні, таке випадає раз у житті! Ніколи не забудеш до невпізнання змінені пережитим серйозні солдатські обличчя, що тієї ночі – уже в розташуванні батальйону – стояли мовчки на варті довкруг полотна, довкруг сяйва, що тихо линуло до нас звідти, де босонога висока жінка легкою ходою йде з немовлям по хмарах... світло краси вже струмує на кожного з нас, входить у твоє духовне єство. Після всього пережитого то були дні великого просвітління, ...ми рятували Мадонну, а вона рятувала нас.*

В останній розмові Заболотного з другом знову постане метафоричний концепт Мадонни як вершини духовного розвитку людини. Заболотний дивується, що збита з ніг людина зводиться душею й тілом *припадає до того істинного джерела, чистого й світлого*, яке тільки й робить її людиною, пор.: *Вклонялись тому, що було не варте поклонів. Крізь які хащі блукань, засліплень доводилось продиратись людям нашого покоління, а що не кажи, рух ішов таки ж по висхідній! До прозріння чи, образно кажучи, до відкриття кожним своєї Мадонни...*

Символіка роману виростає з традиції [Єрмоленко 2007: 117] осмислення і переосмислення духовних, історично-культурних загальноживаних понять у фольклорі, народній пісні, літературній поезії.

Заболотний знову в дорозі в ріднім краї. Тепер це для нього: *Траса – через дитинство! Через тихі, майже нездвижні світанкові літа – цей лет, свист, скажений кілометраж...* Фольклорний мотив дитинства тихими світанковими літами поєднався з сучасним мотивом невпинного руху через лексику

лет, свист, скажений кілометраж, залізна ріка, залізний вавилон, залізний Дунай.

Контрастом великій дорозі є опоетизований світ природи: *Тільки звернули з траси, і відкрився їм інший світ – сповнений тиші, злагоди, світ бджоли і квітки, світ гармоній! ... срібляста травичка, духмяні васильки й будяк і навіть падалишній соняшник, до якого прилипло кілька бджолят. ...Кожного вечора, кожного ранку бачити це світло небес... Яке щастя... Тут святкує душа!*

Тема творчої праці, благородності вчинків і почуттів втілена в поетичному образі українського хутірського селянина, трудівника, справжнього господаря землі, що його несправедливо, образливо й ганебно знищувала радянська система «як куркульський клас» – Романа Винника і його доньки Надьки з малям. У творі Заболотному і його другові, що мчать *свистючим залізним Дунаєм*, (шестирядною трасою) Роман – степовий постає як романтик з блакитної далечі; *під розсяяним небом. Садок у цього степового чародійця, якийсь особливий, повитий у чари». Тайнознавець Роман «диких бджолят приручив і ласкою привчив їх трудитись». Всемогутець Роман «між двома зорями долав свій марафон кохання за одну ніч аж у Козельськ до коханої дівчини і назад! В його садку „бджоли весь час несуть золоту варту». Та навіть «роса роситья теж особлива, така що додає людині сили і вроди!». Був для дітей Роман людиною – дивом, знав він якесь слово до бджіл. Та найбільшим чудом для пастушат були груша-скороспілка ...з соком-медом іскристим» і Романові червонощокі яблука. На спаса «весь степ сьогодні наче повен радості, повен серпневого світла і простору», бо «степовий чародієць» Роман обдаровує дітей яблуками оригінальним способом (кладає на придорожні стовпчики), вони ніби з неба: *Десь там в самій душі, яблука торохтять. Спіле до краю. Та це барву дала йому природа – під цвіт зорі... Полягаємо кружком на межі і знову, мов заворожені, дивимось, надивляємось кожен на своє: бо ж таке воно гарне, наче вирросло тільки для краси.**

Концепт *краси* присутній у романі «Твоя зоря» постійно: де через лексичне вираження, а здебільшого – через

гармонію звукосполучень, лексико-семантичних асоціацій, стилістичних фігур. Олесь Терентійович Гончар був чародієм краси у реальному житті і послідовним провідником її у літературній художній мові своєї наскрізь гуманістичної творчості. Як великий патріот України, що постійно перебував в органічному зв'язку з її природою, землею, людьми, культурою, історією, письменник, зестетизувавши, переніс цей український світ у лексикон (ідіолект) своїх творів. Цю рису помічали дослідники. А композитор Олександр Білаш сказав: «Немає такої травиночки із запахом рідної землі, щоб я не відчував її у слові Олесь Терентійовича» [Білаш 1993: 180]. Майстерно передає автор сприймання й душевний стан Заболотного в його останній приїзд додому, його гостре відчуття краси рідного краю після жорсткої напруги чужини: *Серед саду зупиняємось, серед біло-рожевих, наповнених сонцем та бджолами суцвіть. Не хочеться звідси йти, з усім цим розлучатись. В ім'я чого природа так щедро творить красу? Що за музика всюди бринить? Що за сила тут пробивається крізь саму вічність життя, крізь розмаїття його видозмін? Бджолята гудуть, гудуть... Все тут заспокоює душу, пробуджує в ній жагу жити й жити, бути на цьому прекрасному світі завжди* [Гончар 1980: 327].

Найкращими ландшафтно-пейзажними замальовками в тексті є ті, що нав'язні спогадами дитинства і рідної домівки, яка нині стала Державним літературно-меморіальним музеєм Олесь Гончара в с. Сухій [Степаненко 2005: 392].

У мові роману – багате семантико-оцінне синонімічне варіювання лексики, що інтимізує текст і, вочевидь, виявляє авторське ставлення до зображуваного. Діти означені в романі мовними одиницями переважно з демінутивними суфіксами: *степовий народець, славний народець, нелукавий, найнадійніші люди на землі, степова юнь, славні хлоп'ята, пасльонові діти, хлопчашня, хутірські хлопчики, дівваки, діввора, дитинча, дитя, маля, малятко, хлоп'ята-пастушки, дрібні пастушата, батрачата, зіркоока діввора, пастушача ватага, школярята, школярчата*. Заможні дядьки з хуторів, що наймають бідних слобідських дітей до тяжкої роботи, мають інші емотивні оцінні найменування: *пришельці,*

хутірський прийда, ловці дитячих души, наймачі, зайда хутірський, хутірські твердолоби, жмикрути, глитайня, напр.: Сестричку Заболотного, чудодійницю, що майстерно плете крилатого бриля затято б'є рудий парубійко, він же хазяйчук (йому жаль соломи), бандюк, глитайчук, сатанчук [Гончар 1980: 327].

Образ основного героя Кирила Заболотного ословлений такою лексикою і фраземікою: *людина небес, небесний сокіл, людина польоту, людина, що творить енергію, людина вчинку, ас, пілот-випищувач, літаючий барс, безстрашний задніпровський сокіл, кумир, ідеал, лицар без страху і догани, Заболотний – крига, Заболотний – кремень*. На думку колег, йому властиві *душевна чистота, цнотливість, потреба людського вчинку, розвинений інстинкт, юнацька соколиність*, думає, що й на землі йому *небо*.

До наскрізних образів роману «Твоя зоря» можна віднести лінгвокультуреми – концепт українського степу [Примак 2002: 80–83]. Там, де його немає реального як предмета опису, він постійно живе, як і небо, у спогадах, у душі, уяві Заболотного і його друга. Степ є в усіх романах і окремих новелах Олесь Гончара. У цьому він продовжив традицію описів степу у Панаса Мирного і Михайла Коцюбинського, але в майстерності пейзажних деталей, кольористики, руху, зміни мовоформ – оригінальний і сучасний.

Вишукана високопоетизована літературна мова роману злегка орнаментована індивідуально-авторськими ліро-епічно-ніжними неологізмами за словотвірними моделями літературної й розмовної народної мови: на *розхресті* доріг, *підсміхи, пересміхи*, настає мить *розвітання, зачманіння; смаглії крутоплечі* (механізатори), *злозяичниці, плетухи*; кидає *вивчальний позирк*; степові сині *смерки* розділяють нас; робити *хапкама*; має *шиттячко*; *знерухоміло* все, *жагливо*, брови – *чорноброви*, ось і *вхенькали* день, ми там були *немрущі* і *неминущі*, сліди у *нічогість*, *подрімує; доловлює* (свої невиловлені за ніч сни); гривка *витком*; безжурна *окейність*; *душохват, буйняка* – *небіж, зірвивітер, скоробіжець; чубань збезвіститься* враз (зникне), *галіфе капелюшилось*; хутірські *буцмарі; виразисті* очі; *побратимець* по планеті, садок

напівприметений снігом; полигач; деколи скинеться рисеня; приспокоїть його обкипілий морозом; обгасав півсвіту; загавився, трінь-трінечки.

І ніде в мові роману немає жодного натяку на злобивість, грубість, вульгарність, непоштивість. Навіть про прикрі речі автор розмірковує розсудливо й розважливо, з іскрою гумору чи смутком легкої посмішки. Воістину Майстер слова – інакше не скажеш.

Сучасне прочитання роману Олесея Терентійовича Гончара «Твоя зоря» показує, що кращого знавця і творця краси сучасної української мови немає. Його вміння бачити поезію життя й красу почуттів у щоденних буднях, у звичайних людях та вміння відобразити у літературі – вишукано, порозмовному широко – є неперевершеним.

Білаш О. Про Олесея Терентійовича... / О. Білаш // Високоліття. Олесею Гончару – 75. – К.: Укр. письменник, 1993. – С. 180–183.

Гончар О. Чим живемо. На шляхах українського відродження / О. Гончар – К.: Укр. письменник., 1992 – С. 47–48.

Гончар Олесь. Твоя зоря. Романи і повісті / О. Гончар. – К.: Дніпро, 1980 – № 4. – 327 с.

Гончар Олесь. Українська мова. Енциклопедія / О. Гончар. – К.: Вид. «Українська енциклопедія» М. П. Бажана. 2000 – 603 с.

Єрмоленко С. Я. Мова і українознавчий світогляд. / С. Я. Єрмоленко – К., 2007. – С. 117–123.

Кононенко В. І. Символи української мови / В. І. Кононенко. – Івано-Франківськ, 1996 – С. 86.

Пахльовська О. Хто захистить Авеля? Гуманітарна політика і місія інтелектуалів. Інтерв'ю / О. Пахльовська // День. – 2008. – № 19, 2. II. – С. 4.

Примак Т. В. Символіка степу у творах О. Гончара // Вісн. Запоріз. держ. у-ту. Сер.: Філол. науки. – 3. – 2002. – № 2. – С. 80–83.

Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. / Е. А. Селиванова. – К.: Брама, 2004. – 318 с.

Степаненко М. Рідне українське слово / М. Степаненко – Полтава: АСМІ, 2005. – 392 с.

Сюта Г. Адаптація понять інтертекстуальність, гіпертекст у науковій парадигмі української лінгвостилістики / Сюта Г. // Лінгвостилістика: об'єкт-стиль, мета-оцінка / Г. Сюта – К., 2007. – С. 218–226.

REFERENCES

- Bilash, O. (1993). About Oles' Honchar. *Greative longevity (Vysokolittia). Oles Honchar 75*, 180–183. (in Ukr.)
- Honchar, O. (1980). Your star Novels and tales. 4. Kyiv: Dnypro (in Ukr.)
- Honchar, O. (2000). Ukrainian language. *Encyclopedia*, 98 (in Ukr.)
- Honchar, O. (1992). *What do we live in. On the paths of Ukrainian revival*. Kyiv: Ukr. Writer, 47–48 (in Ukr.)
- Kononenko, V. (1996) *Symbols of the Ukrainian language*. Ivano-Frankivsk, 86 (in Ukr.)
- Pakhlovska, O. (2008). Who will defend Abel? Humanitarian policy and the mission of intellectuals. Interview. *Day*. 19, 4 (in Ukr.)
- Prymak, T. V. (2002). Symbols of the steppe in the works of O. Honchar. *Vysn. Cutoff state u-th Sir: Philol science (3)*, 2, 80 – 83 (in Ukr.)
- Selivanova, E. A. (2004). *Fundamentals of linguistic theory of text and communication*. Kyiv: Brama, 318 (in Ukr.)
- Stepanenko, M. (2005). *Native Ukrainian word*. Poltava: ASMI (in Ukr.)
- Siuta, H. (2007). Adaptation of the concepts of intertextuality, hypertext in the scientific paradigm of Ukrainian linguistic style. *Linguostyletics: object-style, meta-assessment*, 218 (in Ukr.)
- Yermolenko, S. Ya. (2007). Language and Ukrainian-speaking look. Kyiv (in Ukr.)

Статтю отримано 22.01.2018

Liubov Matsko

LINGUISTLISTIC MACROSTRUCTURE OF OLES HONCHAR'S ROMAN "YOUR STAR"

In the life of Ukraine of the twentieth century, the role and significance of the personality of Oles Honchar are unique. The youth of my generation, student and student years went by his name, grew up and formed on the ideals of the service of the Motherland of his immortal flag bearers, the moral purity and love of Yuri Brianskyi and Shura Yasnogorsk, sought in the heavy daily heroism of soldiers - the heroes of the novel - memorable features of their dead parents. In the image of Yuri Brianskyi, I represented my father, a machine gunner of Ivan Nedbayl, who now lies in a fraternal grave. Humbled, reading

about the heavy trials of our people in the novels *Tavria* and *Perekop*, «Man and weapons,» comprehended the beauty of everyday life and the philosophy of the greatness and problems of modern life in the «Trons», «The Cyclone», «The Bereas of Love», were looking for still looking for cathedrals of their own souls under the influence of the novel «Cathedral». The moral maxims of Oles Honchar: “In just armies, the fate is always beautiful”, “The highest beauty - the beauty of fidelity” have become aphorisms and still have not lost their significance, as did not read his linguistic world, but did not deceive the beauty of his lyric-epic idiollect since the flowering the garden (“Cherry blossoms”, 1938) and the blue spring sky (“Modra Kamin” in 1946) and to this day. Oles Honchar is an intellectual of the world, an ideal of Ukrainian national dignity, the most advanced stylist of contemporary Ukrainian prose, and the personality is passionate.

Those who are deeply aware of the work of Oles Terentiiiovych who listened deeply to his deeply philosophical, sensible speeches, would agree that it was a man of high purity and conscience, a viable philosophy and organic patriotism. I personally impressed me and became a lesson for a lifetime performance – Oles Terentiiiovych’s report as chairman of the Writers’ Union of Ukraine at the Congress of Writers in the hall of the Verkhovna Rada of Ukraine. We, several members of the student literary studio, invited the Union to the congress. Especially we liked the sincere, desirable, motive and reasoning tone of the wise sentences of the experienced Oles, a language teacher who turned to the youth. He spoke about the mission of language and literature, that at all times simple people lived in the most very difficult, but they sought resistance and support in the word, art, literature. These are the words: “In all past epochs were their everyday troubles and worries, there was labor in the sweat of the forehead for the sake of living, but to us through ages, through the fog of far reaching not everyday, but the holidays of the human spirit, arrive masterpieces of Hellenic sorcerers, shining the rising of the Parthenon, from under the shell of oblivion there appear, like a miracle, brilliant creatures; masterpieces of folk architecture, the inimitable beauty of the St. Sophia Cathedral, the artistic epic, the immortality of dumas and songs through the centuries, the creative genius of the Ukrainian people is flowing through us through the ages. Let’s breathe the spirit! Thinking about the great!”